

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobce: T. A.**, zastoupen JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou, se sídlem Žitná 45, Praha 1, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 5. 2005, č. j. 24 Az 461/2004 – 30,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se náhrada nákladů řízení nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností napadá v záhlaví blíže označený rozsudek Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 6027/VL – 10 - P08 - 2003 ze dne 2. 6. 2004, jímž nebyl žalobci (dále jen „stěžovatel“) udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákona o azylu“), a bylo rozhodnuto, že se na něj nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že soud prvního stupně pochybil, neboť nevyhodnotil všechny důkazy obsažené ve spise a omezil se pouze na jejich konstatování. Dle názoru stěžovatele není jasné, jaká fakta ze zprávy Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv v Kyrgyzstánu za rok 2003, z informací Ministerstva

zahraničí České republiky o Kyrgyzstánu z roku 2003 a z informací ČTK z roku 2003 a 2004 vzal soud za relevantní pro posuzování situace v zemi původu stěžovatele. Stěžovatel měl za to, že správní orgán využil pouze údaje vyznívající v jeho neprospěch a přehlédl skutečnou situaci v jeho zemi původu, již vykreslil jako zemi relativně nebezpečnou, přesto způsobitou k dodržování lidských práv. Měl využít i informace nevládních organizací. Stěžovatel rovněž upozornil na to, že je potomkem příslušníka národa, vůči níž je v Kyrgyzstánu postupováno diskriminačně, neboť jeho otec je původem K., a proto jsou u něj splněny podmínky pro udělení azylu dle § 12 a § 14 zákona o azylu. Vzhledem k tomu, že návrat do vlasti by pro stěžovatele znamenal ohrožení života a zdraví, mínil stěžovatel, že na něj měla být vztažena překážka vycestování dle § 91 zákona o azylu. Stěžovatel uplatnil důvody ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel její oprávněnost. Domnívá se, že jeho rozhodnutí, stejně jako rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy, a plně odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele učiněné ve správním řízení. Žalovaný dále uvedl, že stěžovatel neuvedl žádný důvod, který by se dal podřadit taxativně vymezeným důvodům udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, stěžovatelova tvrzení o údajných potížích ve vlasti hodnotil jako azylově irelevantní, neboť jednání soukromých osob nelze přičítat státním orgánům země, na které se stěžovatel s žádostí o pomoc neobrátil. Ve stěžovatelově případě neshledal podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu, ani podmínky pro vyslovení překážky vycestování dle § 91 citovaného zákona. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti a návrhu na přiznání odkladného účinku pro nedůvodnost.

Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního /dále jen „s. ř. s.“/), osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Stěžovatel namítá kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Kasační stížnost je přípustná. Vzhledem k tomu, že z obsahu kasační stížnosti vyplynulo, že stěžovatel fakticky uplatnil i důvod kasační stížnosti uvedené v § 103 písm. a) a ve smyslu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2004, č. j. 1 As 7/2004 - 47, uveřejněného na www.nssoud.cz, podle kterého tvrzené důvody kasační stížnosti soud posuzuje podle jejich obsahu a nikoliv podle formálního označení, posoudil Nejvyšší správní soud důvody kasační stížnosti ve smyslu § 103 písm. a), b) a d).

Nejvyšší správní soud z obsahu správního spisu zejména zjistil, že stěžovatel svou vlast opustil z důvodu obav a vydírání ze strany neznámých osob, označených jako mafie, které po jeho matce vymáhaly dluh jeho strýce. Neznámými osobami byl údajně několikrát fyzicky napaden, došlo i k jeho sražení autem, přičemž na policii svá napadení neoznámil, neboť měl strach. Při pohovoru pak stěžovatel upřesnil, že o incidentu s automobilem informoval dopravní policii, přičemž o podezření, že jeho původcem je mafie, nic neuvedl. Na jiné státní orgány se z důvodu korupce neobrátil. Lékařské ošetření vyhledal pouze poté, co jej srazilo auto. Stěžovatel sdělil, že ve své vlasti neměl problémy se státními orgány a kromě uváděných problémů s mafií neměl prakticky žádné nepřátele. Po návratu do vlasti se obával o svůj život. Žalovaný hodnotil, zda je možno skutečnosti uváděné stěžovatelem v průběhu řízení posoudit jako důvod pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Žádost stěžovatele posuzoval na pozadí výše specifikovaných informací o politické a ekonomické situaci o stavu dodržování lidských práv v Kyrgyzstánu, jež jsou součástí spisového materiálu a z nichž mj. vyplývá, že občané Kyrgyzstánu i osoby pobývající

na území této země se mohou se svými stížnostmi na postup policie a státních orgánů obracet k ombudsmanovi, jehož kancelář se nachází ve všech oblastních městech. Dle údajů Ministerstva vnitra ze dne 3. 11. 2003 kancelář ombudsmana vykazuje vyřízení zhruba čtvrtiny přijatých stížností ke spokojenosti žalobce. Správní orgán posoudil výpověď stěžovatele a porovnal ji s uvedenými informacemi, přičemž konstatoval, že stěžovatel nebyl a není členem politické strany, není jinak politicky aktivní. V průběhu správního řízení stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že by mohl být vystaven pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, přičemž skutečnost, že má stěžovatel v zemi původu obavy z pronásledování ze strany členů mafie, kteří jej fyzicky napadli a pokoušeli se jej srazit osobním vozidlem v souvislosti s vymáháním dlužné částky, nejsou důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, zejména když stěžovatel nevyužil možnosti se v zemi původu domáhat ochrany svých práv u státních orgánů. Správní orgán hodnotil také důvody pro udělení azylu dle § 13 a § 14 zákona o azylu a v daném případě neshledal jejich existenci. Žalovaný posuzoval otázku, zda jsou stěžovatelův život nebo svoboda po návratu do Kyrgyzstánu ohroženy a zda mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu a dospěl k negativnímu závěru, jenž podložil mj. výše uvedenými Zprávami a Informacemi.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud shledal, že stěžovatel rozhodnutí žalovaného napadl žalobou v rozsahu výroku o neudělení azylu podle § 12 a § 14 zákona o azylu a výroku o nevztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Měl za to, že se nezabýval jeho žádostí odpovědně a svědomitě, nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, ve svém odůvodnění se nevypořádal se všemi provedenými důkazy a uvedl, že trvá na to, že jsou u něj splněny podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, resp. minimálně pro vztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Krajský soud žalobu zamítl. Své rozhodnutí podpořil předně tím, že stěžovatelem uváděný důvod pro udělení azylu spočívající v obavách z osob označených jako mafie a v pronásledování v souvislosti s dluhem svého strýce, nelze označit za pronásledování ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu, neboť se jedná o pronásledování soukromými osobami. Pokud se stěžovatel neobrátil s žádostí o pomoc na orgány policie či jiné státní orgány, nelze učinit závěr, že by popisované jednání bylo podporováno či trpěno úřady v zemi původu, neboť z listinných důkazů založených ve správním spise vyplývá existence právních mechanismů, které jsou s to zajistit ochranu před takovým jednáním. Skutečnosti uváděné stěžovatelem nebylo lze podřadit důvodům pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, a vzhledem k tomu, že stěžovatel neuvedl žádný konkrétní důvod vedoucí k aplikaci § 14 citovaného zákona, nebylo možno použít ani toto ustanovení. Ze stejných důvodů nepovažoval krajský soud za důvodnou ani námitku týkající se nevztažení překážky vycestování. K dalším námitkám stěžovatele vztahujícím se k procesním pochybením, krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že žalovaný v průběhu správního řízení zjistil přesně a úplně skutečný stav věci a vyvodil z něj odpovídající právní závěry, s nimiž se zcela ztotožnil.

Nejvyšší správní soud za této situace kasační stížností napadený rozsudek přezkoumal a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelovo tvrzení, že se žalovaný nedostatečně zabýval jeho osobními a rodinnými poměry, neboť nepřihlédl k příslušnosti jeho otce k národu K., vůči němuž je v jeho vlasti postupováno diskriminačně, a proto mu nebyl udělen azylu z humanitárních důvodů a nebyla naň vztažena překážka vycestování, lze podřadit pod důvod kasační stížnosti obsažený

v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., který spočívá v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky může přitom spočívat v aplikaci nesprávného ustanovení právního předpisu na daný skutkový stav nebo sice v aplikaci správného ustanovení právního předpisu, avšak nesprávně interpretovaného. Ve vztahu k této námitce nemůže Nejvyšší správní soud než uvést, že k ní nepřihlédl, neboť je ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřijatelná, jelikož jde o tzv. právní novotu, tedy o námitku, kterou stěžovatel mohl uplatnit již v řízení před soudem, nicméně tak neučinil, ač tak učinit mohl.

S námitkou nezákonnosti, v níž stěžovatel polemizuje s názorem krajského soudu, podle kterého by za pronásledování mohlo být v souvislosti s ohrožením soukromými osobami pokládáno leda odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před tímto ohrožením, se Nejvyšší správní soud rovněž neztotožňuje. Konstatování krajského soudu totiž plně vychází z ustálené aplikační praxe, která je potvrzena i četnou judikaturou. Nejvyšší správní soud vyslovil zcela jasně a opakovaně závěr (srovnej např. rozsudek ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, www.nssoud.cz), že skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu. Z dokazování před správním orgánem přinejmenším vyplývá, že stěžovatel opustil zemi původu před tím, aniž by se s žádostí o pomoc před údajným vydíráním obrátil na státní orgány Kyrgyzstánu, jmenovitě policii. Závěr krajského soudu ohledně povahy pronásledování soukromými osobami ve vztahu k azylově relevantním důvodům podle § 12 zákona o azylu Nejvyšší správní soud v případě stěžovatele považuje za správný.

Co se týče námitky stěžovatele, že skutková podstata, z níž žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech a je s nimi v rozporu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., Nejvyšší správní soud taková pochybení neshledal, naopak je toho názoru, že zjištění učiněná žalovaným vycházejí zejména ze skutečností, které sdělil sám stěžovatel. Nebylo rovněž zjištěno, že by při procesu zjišťování skutkové podstaty byl žalovaným porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem a že by tato skutečnost mohla ovlivnit zákonnost rozhodnutí, a nelze ani dovést, že by napadené rozhodnutí žalovaného bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Žalovaný musí umožnit žadateli o azyl sdělit v řízení všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné, avšak není jeho úkolem předestírat důvody, pro které je azyl obvykle poskytován. Tímto způsobem žalovaný v případě stěžovatele postupoval. Žalovaný vycházel z výpovědí stěžovatele a relevantních informací, které shromáždil ohledně politické ekonomické situace i o tamním stavu dodržování lidských práv, zejména ze zprávy Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv v Kyrgyzstánu za rok 2003, z informací Ministerstva zahraničí České republiky o Kyrgyzstánu z roku 2003 a z informací ČTK z roku 2003 a 2004, jež jsou obsahem správního spisu. Vyplývalo z nich i to, že by bylo možno Kyrgyzstán označit za zemi v určitých ohledech nebezpečnou, dodržování lidských práv je zde zabezpečováno institucemi způsobilými na jejich dodržování dohlížet a disponujícími k tomu příslušnými právními nástroji. Nutno zohlednit rovněž fakt, že na straně 4 pohovoru byl stěžovatel dotázán, zda uvedl veškeré důvody žádosti o azyl, a pokud odpověděl kladně a neučinil žádnou výhradu vůči tlumočení či obsahu pohovoru, pak žalovaný dostatečně zjistil všechny relevantní skutečnosti a nebylo třeba provádět další dokazování. Skutkový stav tak byl zjištěn řádně a přesně a proces dokazování, jak byl proveden žalovaným, podle názoru Nejvyššího správního soudu žádnými vadami netrpí. Krajský soud proto nepochybil, pokud se s rozhodnutím žalovaného ztotožnil. Nejvyšší správní soud tedy důvody tvrzené ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. v posuzované věci neshledal.

Pokud dále stěžovatel s odkazem na § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s namítá nedostatečné odůvodnění rozhodnutí, které mělo za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, pak i tato námitka je sice přípustnou, neboť směřuje proti přezkumu, jak jej provedl krajský soud, není však důvodnou. Rozhodnutí krajského soudu je zcela srozumitelné a netrpí ani nedostatkem důvodů rozhodnutí. Pokud soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného je v souladu se zákonem, přičemž jak rozhodnutí žalovaného, tak soudu, je podrobně odůvodněno, Nejvyšší správní soud nemá, čeho by mu vytknul.

Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Za této procesní situace se již Nejvyšší správní soud samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. ledna 2007

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu